

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 29 (1).

Izdan 1 juna 1934.

PATENTNI SPIS BR. 10961

Tiraferri Luigi Roffeni, Bologna, Italija.

Poboljšanja u izradi biljnih vlakana.

Prijava od 10 avgusta 1933.

Važi od 1 decembra 1933.

Traženo pravo prvenstva od 11 avgusta 1932 (Engleska).

Ovaj pronalazak odnosi se na postupak za proizvodnju biljnih vlakana a poglavito na proizvođenje biljnih vlakana od lana, konoplja i drugih biljaka, bilo u zelenom bilo u isušenom stanju, pri čemu se takva vlakna koriste u više tekstilnih industrija. Jasno je, da se postupak po ovoj pronalasku može upotrebiti za dobijanje biljnih vlakana od ramije ili reje, suve konoplje, lana, koprive, Jerusalimskih artičoka, metle i sličnog palminog lišća, kaktusa, od vlakana kokosovog oraha, vlakana od agave, jute i drugih biljaka. Pronalazak je dole opisan u primeni na lan i konoplju prema kojoj se primena istog da lako shvatiti i na gore pomenuto bilje. Ranije je pri dobijanju vlakana bila praksa, da se lan i konoplja izlažu procesu kvašenja, koje ima znatnih nezgoda, koje su sve dobro poznate i koje nije potrebno ovde nabrajati.

Glavni cilj ovoga pronalaska je da da postupak za dobijanje vlakana ili konoplje bez obzira na prirodu obeju biljaka, t.j. da li su takve biljke u zelenom, zreloom ili osemenjenom stanju. U mnogim slučajevima lan se gaji i dozvoljava da se seje radi ulja, koje se dobija iz takvog semenja, a u nekim slučajevima se gaji više zbog vlakana nego zbog semenja. Gde je dozvoljeno sejanje lana u najvećoj razmeri, tamo je materijal, koji se dobija posle izdvajanja semena, u glavnom besko-

ristan i u većini slučajeva smatra se kao otpadak.

Poznate su tri vrste lana, lan koji je glavni cilj proizvođenja semena, iz kojega se dobija ulje, druga vrsta lana se gaji zbog vlakana i semena zajedno. Ova vrsta lana je poznata kao srednja vrsta. Treća vrsta lana može da se gaji poglavito radi vlakana od kojih se dobija seme, koje je vrlo malo i više ili manje zanemarljivo. Glavni cilj ovoga pronalaska je da da postupak za proizvođenje vlakana iz pomenutih vrsta lana i da se otkloni potreba kvašenja lanene slame i suve konoplje, a u isto vreme nadvladaju sve teškoće koje prate ovaj postupak.

Po ovom pronalasku postupak u proizvođenju biljnih vlakana iz konoplje i gore pomenutih biljaka sastoji se u prskanju lana ili konoplje posle odvajanja semena ili u zelenom ili u suvom stanju anti-bakterijskim ili anti-fermentacionim agansom, zatim se materijal kvasi i lupa i zatim se pomenuti materijal prska tečnim rastvorom ulja i vode koji sadrži anti-bakterijski ili anti-fermentacioni agens, da bi se sprečilo razvijanje bakterija. Zatim se zeleni ili osemenjeni materijal može rasprostrti u slojeve na zemlji ili na kakvo drugo zgodno mesto i prskati vodom koja sadrži živin bihlorid. Potom prskan materijal može da se suši ili kvasi,

ili suši i potom kvasi, a zatim podvrgne mlaćenju ili lupanju do bi se oslobodio drvenih materija. Zatim se materijal kvasi sa emulgiranim rastvorom vode i ulja ili ulja, koja u prvom redu imaju biljnu osnovu, kao što je najpovoljnije maslinovo ulje, koje se dobija pri drugom presovanju uz dodatak agensa kao što je živin bihlorid, a koji će sprečiti razvijanje bakterija i fermentaciju. Tako dobivena vlakna su gotova za češljanje, vlačenje ili druge radnje, koje se poglavito upotrebljavaju u tekstilnoj industriji. U današnjoj primeni postupak se odnosi naročito na obradu materijala pošto se seme odvoji od biljke. Ipak takav materijal može biti nedovoljno suv i u tom slučaju on se može najpre sušiti pri čemu se podvrgava kvašenju. Ovo kvašenje se može izvoditi u tankovima ili kadama sa vodom, ili se može izvoditi prskanjem sa vodom na podesnoj temperaturi sa ili bez dodatka vodi jednog podesnog bakterijskog ili anti-fermentacionog agensa. Cilj je kvašenju ili potapanju da vlakna postanu meka i vitka, dok ostali delovi ostaju tvrdi i krti.

Posle dovoljnog kvašenja materijal se vadi iz tanka i ostavlja da se suši u atmosferi od 35° C. Ako je pak materijal dovoljno suv, onda nije potrebno da se suši prvobitni materijal, a kvašenje zbog toga nije potrebno. Ako je materijal dovoljno suv ili ako se dovoljno isušio, onda se rasprostire u slojeve i svaki sloj se podvrgava dejstvu tečnog rastvora živinog bihlorida, salicilne kiseline ili drugog podesnog baktericida ili anti-fermentativa, pri čemu je bolje da se pomenuti rastvor prska na materijal. Pošto se materijal popraska, kvasi se podesnim sredstvom na pr. provlačenjem između valjaka. Kada se materijal nakvasi, podvrgava se mlaćenju ili lupanju, da bi se oslobodio drvenih materija, a potom se ponovo prska emulgiranim rastvorom ulja, koje ima biljnu osnovu, u vodi. Podesno ulje se dobija od drugog presovanja maslinovog ulja. Pri poslednjem prskanju može se dodati podesna količina živinog bihlorida, salicilne kiseline ili drugog kojeg agensa baktericida ili anti-fermentativa.

Ovim postupkom moguće je sejanje lana i konoplje radi semenja i vlakana, pri čemu se od iste biljke dobiju dva proizvoda tako da lan, koji se sad neguje samo za proizvodnju uljanog semenja, može od sada da se neguje isto tako i za vlakna. Slama takvih biljaka, kao što je lan za seme i divlje konoplje koje je već dalo seme, može da

dobije vlakna postupkom po ovome pronalasku. Takav postupak otklanja uobičajen proces kišljenja ili kvašenja, a dalje se materijal može obraditi bilo u zelenom bilo u suvom stanju. Prvi oblik postupka može se podeliti u dve vrste i to na suv postupak, koji se sastoji u obradi materijala prvobitno suvog, dok se druge vrste postupka sastoje u obradi zelene slame kvašenjem u toploj vodi sa ili bez agensa baktericida ili anti-fermentativa za vreme od prilike oko 24 časova. Vlakna dobivena ovakvim postupkom mogu se kotonizirati tako, da se dobije vlakno podesno za pređenje. Kao stvarni primer ovog postupka osušeno je oko 530 kgr kanadske lanene slame na temperaturi od 35° C za 1 čas. Osušena slama se tada vadi i malo popraska sa vodom i jednim anti-bakterijskim ili anti-fermentacionim rastvorom, kao što je rastvor živinog bihlorida, salicilne kiseline ili drugi koji dobar agens baktericidni ili anti-fermentacioni u vodi u razmeri od prilike od 30 gr. živinog bihlorida na 5 l vode. Pošto se osuši materijal prolazi dva puta kroz napravu za kvašenje, kao što je mašina za upredanje, a zatim se podvrgava lupanju i trljanju. Ali je utvrđeno da dobiveno vlakno ima dosta grub sastav koji je još savitljiv ali nije potpuno oslobođen drvene materije. Vlakno se zatim prostire po podu i kvasi na pr. prskanjem jednom mešavinom od maslinovog ulja, u prvom redu iz drugog presovanja i ključale vode. U ovom slučaju se mala količina anti-bakterijskog ili anti-fermentacionog agensa, kao što je živin hlorid dodaje mešavini i to u srazmeri jedna četvrtina ulja a tri četvrtine vode. Tada se vlakno podvrgava dejstvu poslednje mešavine, da bi povratilo prirodnu uljenu materiju, koja je bila otišla u seme. Dobiveni materijal u obliku kućine spreman je za grebananje, pređenje itd., a od gore pomenute količine dobiveno je 157 kgr kućine, te je na taj način iskorišćenje 31,5%.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za dobijanje biljnih vlakana iz bilja, naznačen time, što se pomenuto bilje prska i to najbolje posle odvajanja semenja ili u zelenom ili u suvom stanju sa anti-bakterijskim ili anti-fermentacionim agensom, zatim se materijal kvasi, mlati ili lupa, a potom prska sa tečnim rastvorom ulja i vode koji sadrži anti-bakterijski ili anti-fermentacioni agens.

2. Postupak po zahtevu 1 naznačen time, što se bilje u početku navlaženo pr-

skanjem sa vodom, prska sa tečnim rastvorom baktericidnog ili anti-fermentacionog agensa, da bi vlakna postala meka i savitljiva.

3. Postupak po zahtevu 1 naznačen time, što se materijal, pošto se obradi sa anti-bakterijskim ili anti-fermentacionim

agensom, kvasi mehaničkim sretstvom, a potom obrađuje tečnom emulzijom ulja i vode.

4. Postupak po zahtevu 1 naznačen time, što se kao anti-bakterijski ili anti-fermentacioni agens uzima živin bihlorid ili salicilna kiselina u vodi.

Klasa 29 (1)

Izdan 1. novembra 1934.

PATENTNI SPIS BR. 11118

Compania Andalma Slatie, Barcelona, Španija.

Poboljšanja u mašinskim grebenima.

Prijava od 31. jula 1933.

Vazi od 1. aprila 1934.

Izloženo pravo prvenstva od 18. avgusta 1932 (Španija).

Ovaj se pronalazak odnosi na poboljšanje u mašinskim grebenima i cilj mu je uklanjati skupljanje vlakana na površini glavnog cilindra mašinskog grebena.

Poznata je pojava da se u mašinskim grebenima, koji se upotrebljavaju za prepričavanje vlakana pre upređanja, proizvode za vreme grebena slojevi tekstilnih vlakana, koji se skupljaju između zuba prevlake glavnog cilindra, da se ovo skupljanje vrši tako brzo, da je potrebno u čestim razmacima zastaviti mašinu i čistiti glavni cilindar od nagomilanih vlakana. Ova se radnja do sada vršila naročitim pomoćnim cilindrima za čišćenje, ili snažnim mlazom sabijenog vazduha.

Oba ova načina u praksi imaju svoje nezgode, a pri tome nisu potpuno efikasni. Pored toga, taj način čišćenja iskazuje utrošak snage, a zatim, ovo se čišćenje mora naročito pažljivo vršiti, da bi se izbeglo svako oštećenje prevlake glavnog cilindra.

Poboljšanjem prema ovom pronalazku ostvarenje se sve te nezgode.

Pomoću uređaja prema ovom pronalazku postaje se, bez vidnog utroška energije, nepredviđeno sprečavanje nagomilavanja i zagubljivanja čestica glavnog cilindra mašine za grebena. Uređaj deluje na način sličan dejstvu elektrofora, jer se trenjem sa tekstilnim vlaknima elektriše, usled čega i tekstilna vlakna ostaju na vrhovima zuba prevlake glavnog cilindra, te se na taj način postiže efikasno sprečavanje njihovog zapadanja između zuba.

Na priloženom crtežu izložen je izumski jedan oblik izvođenja ovog postrojenja

u odnosu na delove mašinskog grebena na kome je uređaj namješten.

Poboljšanje se sastoji u tome, što se na mašinskom grebenu postavi jedna ili više ploče 1 načinjene najradije od nekog materijala koji je dobar provodnik elektriciteta, i koje su postavljene tako, da se moraju naelektrisati trenjem o tekstilna vlakna, koja prelaze glavni cilindar 2. Postavljene ploče 1 najradije su lično savijene tako da su koncentrične sa glavnim cilindrom 2, i postavljene su na izvesnom odstojanju od prevlake 3 glavnog cilindra. Te su ploče 1 utvrđene bilo neposredno sa ram 4 mašine ili na pomoćni ram 5, odgovarajući postavljene. Ploče 1 postavljaju se neгде na zgodnom mestu za postizanje željenog cilja, na primer, na kraju zatezaka 6 a na mašnom odstojanju od prikrasnog cilindra 7.

U radu, ploče 1 naelektrisu se usled trenja o tekstilna vlakna, koja glavni cilindar 2 prolaže pored njih, i električnim privlačenjem vlakana, sprečavaju da se oni zavuku između zuba prevlake 3.

Očividno se ploče 1 mogu načiniti i od materijala koji je dobar provodnik elektriciteta, ali se one moraju dobro izolovati električno od ostalih delova mašine. Pored toga, ploče 1 mogu biti prevučene platnom, ilcom, vunom, svilom, gumom, lakašima, i u opšte, na kojim materijalom koji se može naelektrisati, isto se tako ova prevlaka na pločama 1 može sastojati i od slojeva boje ili lakova, ali pod uslovom da je taj materijal sposoban da se naelektrisa.

Kod izvesnih tipova mašinskih grebena

